

Pensionerad sjuksköterska har byggt radhuset själv, delar också med sig av hennes mammas berättelse om att bo i Stockholm under första hälften av 1900-talet

Vem är du?

Pensionerad sjuksköterska från äldreomsorgen. Hängiven släktforskare.

Hur bor du?

Bor i radhus som vi byggde 1963-64 (*Vi byggde våra hus Självbyggarna på Rottnerosbacken i Farsta 1963-64* ISBN 978-91-85455-86-7) Där familjen med två söner bott och fortfarande bor kvar.

Hur har du bott tidigare?

Första åren bodde jag ute i Kristineberg och har bara goda minnen därifrån. Uppväxten blev sedan i en småstuga som mina föräldrar byggde 1946 i Älvsjö. Där bodde jag även som nygift i källarplanet tills jag blev gravid och kunde få och flytta till en lägenhet i Farsta. Vilket blev endast för några år innan vi fick erbjudande om att bygga.

Känner du dig trygg hemma?

Har enbart haft "goda grannar" i radhusområdet med gårdsträffar och gemensamt ansvar för området. Tyvärr naggar nu Stockholms Stad på områden runt omkring för byggnation av lägenhetshus som troligen kommer att förstöra omgivningarna.

Hur skulle du vilja bo?

När tiden kommer att vi inte klarar av att bo här i huset ekonomiskt eller arbetsmässigt vill jag förstås bo tillsammans med maken. Men det ska finnas service för oss när vi så behöver även nattetid! Gemensamhetsutrymmen tror jag är av vikt inom närområdet.

Hur använder du hemmet?

Barn, barnbarn o barnbarnsbarn är alltid välkomna. Städningen är inte längre lika viktig som den var tidigare. Inredningen är så som vi vill ha den. Som kuriosa kan nämnas att jag numera är ägare till ekklockan och chiffonjén som mamma nämner i sin berättelse.

Min mor, född 1907 skrev ett tävlingsbidrag 1955 till VI husmödrar där hon beskrev hur det var att vara barn tidigt i Stockholm med 4 barn och ett par inneboende i en liten lägenhet på Västmannagatan. Jag har förstås sparat det.

Tävlingsbidrag till "Hemmet som förändras" Skrivet av Astrid Carnebo 1955

Skildringar av barndomshem som låg i staden är naturligt nog betydligt färre. De flesta växte ju upp på landet för trettio-fyrtio år sedan Men här kommer ett par stadsbidrag:

De första minnena då jag ser tillbaka tror jag härrör sig från 1912-14 jag var då i 5-7 årsåldern. Vi bodde i ett nytt samhälle utanför Stockholm. Familjen bestod av 4 barn och två vuxna. Pappa var metallarbetare vid LME. Vi flyttade 1912-13 till en villa där hade vi två rum

och kök. Därifrån minns jag benämningar som sal och sängkammare, det lät ju flott på den tiden. I sängkammaren fanns en stor brun träsäng, en lavoar, barnsängar av järn med mässingsknoppar som man hade trevligt med när man låg sjuk, nästan som lustiga huset nu. Den stora träsängen bäddades upp på söndagarna och hade ett vitt bomullsöverkast med fransar. Det blev så stor plats att leka på helt plötsligt. I salen fanns en skänk ganska så hög med två dörrar två lådor och i överstycket spegelglas, snirklar och krusiduller på dörrarna. En chiffonjé med klaff som alltid var låst och innehöll för oss barn sagans värld, jag känner ännu doften av kalkliniment som användes mot brännsår m.m. Där var 4 st små lådor och en lucka mitt i där förvarades nog kontrakt m.m. 3 stora lådor under klaffen förvaringsplats för linne och kläder. En grönmålad pinnsoffa sovplats för de två äldsta flickorna pinnstolar och ett bord som gick att fälla ihop så att skivorna låg på varandra. En fotogenlampa i taket som bronserades till jularna, en ekklocka på väggen och en fyrkantig korkmattsbit mitt på golvet. I köket minns jag endast en grönmålad sjömanskista full med skrot som ungar tycker om att spara på. På denna kista klängde vi och lekte och seglade på världshaven drömde om tågresa som aldrig blev av, hästskjutsar och slädfärder m.m.

1915 flyttade familjen in i en hyreskasern i Vasastaden. En stor slät brandmur var utsikten och en massa fönster att titta på och titta i. Vi bodde över gården som bestod av en fyrkantig cementgård med uthus dass och råttor. För att klara ekonomin uthyrdes ett rum och vi bodde 5 personer i ett rum. Det var bara sängar på kvällen när vi bäddade. Den stora träsängen försvann och ersattes med en soffa av ek och med gobelängtyg med stora frukter och blad på. Då ekonomin var ett ständigt problem hade pappa arbete på kvällarna som biovaktmästare och vi hade arbete på eftermiddagen efter skolan, på den tiden slutade vi halv 1.

Skänken byttes mot en byffé. Ett skrivbord av enklaste slaget ett fyrkantigt ekbord och 4 stolar en sängstol och tältängar kom på något sätt in i hemmet. Fikus och bredbladigare blommor fullständigade möbleringen samt en symaskin. Fotogenlampan i taket byttes mot elektriskt. En kopparkrona med glasskålar. På väggarna fanns enkla tavlor. Den jag minns bäst var en stor skyddsängel som ledde ett litet barn över en bro. Två färglagda med slott i Stockholms omgivning, Ulriksdal det ena bl.a. Vita trådgardiner för fönstren. Tamburen var en lång mörk gång, Västerlånggatan kallad med bar dörrar. En stor djup mörk garderob fanns. I köket minns jag zinkbänken tror jag bäst. Den skulle skuras varje lördag hopplöst den blev ju likadan när fem personer skulle tvätta sig. De sista 10 åren mamma levde (hon dog 1948) fick hon i alla fall njuta lite av de moderna bekvämligheterna som blivit så vanliga. Hon var dock ständigt sjuk. De hade 1 rum och kök, matvrå, hall badrum, värme, rostfritt, korkmattor överallt. Hon fick mjuk matta på golvet, ny taklampa, en härlig ottoman en skön fåtölj. Men stommen fanns kvar och "komma-hem-atmosfären" var alltid där när man kom med man och barn. Ekonomin som alltid varit besvärlig ordnade sig till sist de var ju bara två" Från en torftig tvårummare i storstadens hyreskasern kom t.ex. en kvinna som gifte sig 1934 och bosatte sig med maken - lägre tjänsteman- i rum och kök. Vi startade som alla andra på 30-talet med en enrumsmöbel på avbetalning det fanns inga statliga lån eller bostättningskonsulenter då. En bäddsoffa hopplös att ligga i När barnen började komma - nu finns tre- flyttade de till en tvårumslägenhet och vidare till ännu ett par - men trängre och trängre blev det. År 1945 började de fundera på småstuga, skaffade broschyrer räknade planerade fick till slut en tomt.

En slitsam och ekonomiskt trasslig tid började och vi flyttade ut 1947 i april. En underbar härlig känsla att få njuta av eget men ack så trötta vi var. Vi kom igenom med livet och

nerverna någotsånär i behåll. Vi fick barnbidragen just då, fria skolböcker. Fria skolmåltider, fria resor och sommarhem för barnen och det hjälpte oss igenom den värsta tiden" Tretton år sedan de gift sig medan barnen ännu var små och som bäst behövde det kunde alltså denna familj flytta in i en rymlig trerumsstuga där de nu också inrett ett fjärde rum i källaren för pojkarna. Obegripligt mycket har de skaffat till hemmet under de senaste åren, piano, rostfri tvättho, kylskåp, elektrisk tvättmaskin, assistens och symaskin, en hel del möbler, perstorpsplatta i köket. Vart öre de kunnat få undan sedan de klarat det nödvändigaste måste ha gått dit. Lättskött modernt rymligt har man fått det. Hustrun har deltidsarbete ibland och inkomsterna är sammanlagt 15000 för båda makarna.

Enligt Vi 1955 nr 9 mars 1955 fick Astrid KF-varor i prisgrupp 7 till ett värde av 50:-